

Shortlist Prix de Rome Architectuur 2022 bekend

Persbericht (12 april 2022)

De internationale jury van de Prix de Rome heeft vier inzendingen geselecteerd voor de shortlist van Prix de Rome Architectuur: Healing Sites uit 53 anonieme inzendingen. De vier genomineerden zijn: **Arna Mačkić**, **Dividual** (Andrea Bit en Maciej Wiczorkowski), **Lesia Topolnyk** en **Studio KIWI** (Kim Kool en Willemijn van Manen).

De genomineerden krijgen een werkbudget om tijdens een periode van vier maanden te werken aan de vervolgoopgave. In deze volgende fase wordt aan de ontwerpers gevraagd om de beschreven problematiek en positionering verder te onderzoeken, om zo uiteindelijk toe te werken naar een ruimtelijke interventie voor de zelfgekozen 'Healing Site'. Op basis van de uitkomsten van de werkperiode zal de jury begin december 2022 een winnaar bekendmaken. De winnende ontwerper ontvangt een bedrag van € 40.000 en de mogelijkheid om deel te nemen aan een residency programma. De resultaten zijn vanaf november te zien in Het Nieuwe Instituut in Rotterdam.

Naast de genomineerden heeft de jury ook zes inzendingen voorgedragen voor een eervolle vermelding: **Bram van Ooijen** – DISPLACED CITY, **dérive** (Kevin Westerveld en Hedwig van der Linden) – Ground for Dialogue, **Estelle Barriol** – Cultivating the Metropolis, **Georges Taminiau** – Architect of the Natural Kingdom, **Gianna Bottema** – Cooperative Resistance: Spatial Protocols for Collective Action, en **Sophia Holst**.

Jurering

De jury heeft de selectie gemaakt uit 53 anonieme inzendingen van architecten, stedenbouwkundigen, interieurarchitecten en landschapsarchitecten die reageerden op de Open Call: Healing Sites. De vier shortlist kandidaten zijn elk gekomen met een actueel, relevant, artistiek en sterk samenhangend ruimtelijk statement, waardoor de jury benieuwd is naar de verdere uitwerking van de geformuleerde opgave. Daarnaast heeft de jury zes inzendingen voorgedragen voor een eervolle vermelding, doordat ze op basis van onderwerp, positionering of artistieke kwaliteit een voorbeeldstellende rol innemen.

De jury was onder de indruk van de overall kwaliteit van de ruimtelijke statements en de bijbehorende teksten. De verzameling aan inzendingen weerspiegelt een scherpe uiteenzetting van de verschillende bezorgdheden van deze jonge generatie ruimtelijk ontwerpers. Tegelijkertijd werd er door de ontwerpers kritisch gereflecteerd op de eigen positie en verantwoordelijkheid, zowel in relatie tot de architectuurdiscipline alsook de bredere actuele maatschappelijke opgaven.

Het volledige juryrapport met daarin een uitgebreide reflectie op de Open Call is [hier](#) te vinden.

De jury voor de Prix de Rome 2022 Architectuur bestaat uit:

- Afaina de Jong (oprichter en directeur AFARAI)
- Alessandra Covini (medeoprichter en mededirecteur Studio Ossidiana, winnaar van Prix de Rome 2018)
- Carson Chan (directeur Emilio Ambasz Institute bij MoMA)
- Dirk Sijmons (oprichter H+N+S Landschapsarchitecten)
- Jan Jongert (oprichtend partner Superuse Studios)
- Syb Groeneveld (directeur Stimuleringsfonds Creatieve Industrie, technisch voorzitter)

Tweede opdracht: Healing Sites

In de Open Call voor de eerste ronde werd aan de kandidaten gevraagd om hun ontwerpbenadering te duiden en een opgave in te kaderen. In de tweede ronde gaan de shortlist kandidaten in op de vraag om de voorstellen verder uit te werken en hun ontwerppraktijken aan de hand hiervan te positioneren. Specifiek vraagt de jury om te zoeken naar passende ruimtelijke vertaalslag op de door hun gekozen site, om zo de achterliggende opgaven te adresseren, voorbij het onthullen van de trauma's uit het verleden en daarop louter te reflecteren, om met behulp van architectonische mechanismen het adequate genezingsproces in gang te zetten voor de desbetreffende site. Daarbij daagt de jury de kandidaten uit om een duiding te geven van de rol die architecten, stedenbouwkundigen, interieurarchitecten en landschapsarchitecten (zouden moeten) spelen in deze processen.

De Prix de Rome is de oudste prijs voor beeldend kunstenaars onder de 40 jaar en architecten onder de 35 jaar. De Prix de Rome Architectuur wordt dit jaar georganiseerd door het Mondriaan Fonds in samenwerking met het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie NL en in opdracht van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. De presentatie wordt georganiseerd in samenwerking met Het Nieuwe Instituut. Een begeleidende publicatie wordt uitgegeven door Jap Sam Books.

Shortlist

Arna Mačkić (1988, medeoprichter Studio L A)

'International Centre for Architectural Disaster' appelleert aan de verantwoordelijkheid van architecten om de wonden van *architectural disasters* te genezen door het opzetten

van een nieuw instituut. Daarbij ligt de architectonische focus op het herontwerpen van het gebouw waarin momenteel het Joegoslaviëtribunaal zit gehuisvest. Deze plek vormt het centrum van een genezingsproces dat start vanuit de gedachte van herstellende gerechtigheid: een proces gericht op bemiddeling in plaats van berechting. Dit wordt gedaan om de systemen achter de architecturale rampen aan het licht te brengen, een stem te geven aan de gedupeerden, om de schade te herstellen en om toe te werken naar ruimtelijke inzichten die een nieuwe architecturale beweging in gang kan zetten. De jury prees de originele aanpak die door het herontwerpen van een symbolisch gebouw een heel scala aan relevante locaties kan adresseren. Het ruimtelijke statement toont een helder voorstel en de jury was zeer te spreken over de gestructureerde en overtuigende tekst. Deze bood een directe kritiek op de positie die de professie inneemt. De jury benoemt dat eigenlijk alle rampen in potentie kunnen worden gezien als 'architecturale' rampen. Wat is nodig om een nieuwe wettelijke helende structuur op te zetten en hoe vertaalt zich dit naar een architecturale interventie die op dynamische wijze de dialoog aangaat met de verschillende stakeholders?

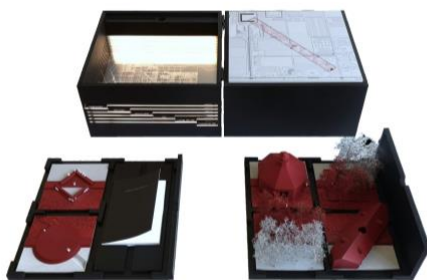

Lesia Topolnyk (1989, oprichter StudioSpaceStation en werkzaam bij FABRICations)
'No Innocent Landscape' stelt dat de huidige problemen die worden veroorzaakt door menselijke interventie, noodzakelijkerwijs verankerd raken in de lagen van ons landschap. Het mijnndorp Hrabove is hiervan een direct voorbeeld. Deze plek werd door het ongeval met MH17 van het ene op het ander moment van nationaal belang voor Nederland, ongeacht de geografische grenzen en fysieke afstand tot het Nederlandse grondgebied. De jury was onder de indruk van de keuze voor deze site. Deze bevat in haar optiek een overduidelijke relevantie voor het centrale thema van *guilty landscapes* met het opsporen van de verschillende sporen die het krachtenspel op deze locatie blootleggen: van het neerhalen van het vliegtuig tot de illegale mijnwerkzaamheden in de regio. Deze krachtige conceptuele benadering ziet de jury terug in het ruimtelijke statement, dat zowel een sterke artistieke kwaliteit toont door inzet van geluid en beeld, en een gevoeligheid laat zien voor de historische gelaagdheid. De jury onderstreept dat ontwerp kan dienen als ruimtelijke taal om onzichtbare processen te tonen en vragen te stellen over wat een helende aanpak kan zijn voor de toekomst. Hoe kan het voorstel verder treden dan een autonome artistieke interventie en forensisch onderzoek inzetten om allen die aan deze plek verbonden zijn te kunnen helen?

Studio KIWI: Kim Kool (1989, werkzaam bij Strootman Landschapsarchitecten) en Willemijn van Manen (1989, werkzaam bij ZUS)

‘Grounds of [In]justice’ adresseert het ontstane wantrouwen van de Nederlandse samenleving in de politiek, waarbij in dit geval wordt verwezen naar de toeslagenaffaire. Studio KIWI ziet dat het noodzakelijk is om een herstelproces voor deze vertrouwensbreuk in gang te zetten. Niet alleen voor de directe slachtoffers, maar ook voor het werken aan oplossingen voor omvangrijke vraagstukken waarvoor een landelijke aanpak en draagvlak nodig is, zoals het adequaat aanpakken van de gevolgen van klimaatverandering. Als mogelijk startpunt voor herstel stelt Studio KIWI daarom voor om de belastingdienst op een andere manier te verweven met de samenleving en daarbij de eenentwintig belastingkantoren te herontwerpen. De jury waardeerde deze gelaagde aanpak, waarin sociale vraagstukken zijn verbonden met de fysieke gebouwen om zo het genezingsproces te zoeken in zowel de materiële laag als de systeemverandering. Daarbij prees de jury de artistieke kwaliteit en de getoonde verbeeldingskracht van de inzending in beeld en het ruimtelijk statement. Hoe kunnen de beschreven sites onderdeel worden van het genezingsproces voorbij het inzetten van de plek als ruimte voor bezinning, maar als ruimtelijke interventie die op een actieve manier het vertrouwen in de fiscale dienst kan versterken?

Dividual: Andrea Bit (1992, medeoprichter Dividual en werkzaam bij MLA+) en Maciej Wiczorkowski (1990, medeoprichter Dividual en werkzaam bij KCAP)

‘Colonies of Benevolence’ focust op kolonialiën in eigen land, waarbij er wordt gekeken naar de ontstaansgeschiedenis en de huidige situatie van Veenhuizen. Deze complexe geschiedenis bevat een interessante reflectie op de relatie tussen arbeid en natuur, en toont tegelijkertijd dat genezing niet altijd een onschuldig proces hoeft te zijn. De jury prijst de analytische premisse die in de inzending uiteen wordt gezet en de wijze waarop dit leidt tot de gekozen site. Deze bevat voor haar verschillende interessante spanningsvelden, wat relevant is om dit vanuit de hedendaagse vraagstukken te analyseren. Daarnaast toont het ruimtelijke statement een artistieke precisie die wordt

doorgevoerd in de bijbehorende tekst, waarin het Nederlandse kolonialisme, het ontstaan van de Nederlandse welvaart en een lofzang voor onproductiviteit met elkaar wordt verweven. Hoe kan de historische waarde van deze plek leiden tot een actieve genezingsmethodiek voor de huidige tijd?

Bericht voor de pers:

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Anneloes van der Leun (communicatieadviseur), a.vanderleun@stimuleringsfonds.nl, tel: 010-4361600. Voor beeldmateriaal klik [hier](#).